

แนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตาม หลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

Guidelines for the Participative Management of the Guardians on Academic and Activity Based on the Curriculum of Child Development Centers under Bandu Sub- District Municipality in Muang District, Chiang Rai Province

นัฐชภัทร์ ชติยะ

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้ปกครองเด็กที่มีเด็กศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 100 คน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมมีระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.09 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.80 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านการบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.17 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.79 รายการที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.03 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.79

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ที่ส่งผลกับการบริหารงาน ในภาพรวมมีระดับ มาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าสูงสุด คือ การบริหารวัสดุในสำนักงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.25 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69 รายการที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.18 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.71

ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตาม
หลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษา พบ
ว่า

1. ขั้นตอนการวางแผน (Plan) สรุปรวความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียน ครู คณะกรรมการ
สถานศึกษา จัดประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อวางแผนการจัดการ การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังค
วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และวางแผนการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการ
และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Do) สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับผู้บริหารสถานศึกษา
และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนา และดำเนินการจัดทำหลักสูตร โดยการ
มีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นักเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับวิถีการดำเนินชีวิตของ
คนในชุมชน รวมถึงภูมิปัญญาของท้องถิ่นและนำมาปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่
เหมาะสม และส่งเสริมให้ผู้ปกครองเลี้ยงดูเด็กโดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ให้กินอาหารตามธรรมชาติที่สะอาด
ปลอดภัย เล่นของเล่นที่เกิดจากภูมิปัญญาของท้องถิ่น ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก
ปฐมวัยและบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการแก่ผู้ปกครองเพื่อให้มีการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน
ในการส่งเสริมเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมถึงให้ความรู้ในด้านอนามัยและโรคติดต่อเพื่อให้เด็กมี
อนามัยที่ดี ซึ่งแจ้งคุณลักษณะตามวัยของเด็กให้พ่อแม่ได้เข้าใจเพื่อร่วมกันในการพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการ
ด้านต่างๆ

3. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) การติดตามและประเมินผลการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้
ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประชาสัมพันธ์ผลการประเมิน
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Act) มีการปรับปรุงการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องาน
วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสถาน
ศึกษาเพื่อให้ความรู้และเข้าใจในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรร่วมกัน

Abstract

The purposes of this research were to study the conditions. The main purpose of
their research were to investigate the condition, To examine the factory afflicting the quality
and the operation of participatory management, and to Fried out the guidelines for
participative management of guardians on the academic and activity based on the
curriculum of the child development centers under Bandu Sub- District Municipality in Muang
district, Chiang Rai province The samples consisted of two groups: the first was 100 guardians of
children who studied in child development centers under Bandu Sub- District Municipality
in Muang district, Chiang Rai province in the academic year 2013, and the second was 9,
school administrators and the committee of child development centers. The research
instrument was a questionnaire. The data were systematically analyzed by using percentage,

mean and standard deviation. The results of the study were found that;

Part 1: The overall conditions of participative management of guardians on the academic and activity (based on the curriculum of the child development centers under Bandu Sub- District Municipality in Muang district, Chiang Rai province appeared at the high level. ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.80) regarding the considered in each item, the integration of early childhood curriculum B.E. 2546 to be relevant to society, culture and local wisdom was ranked at the highest level ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.79) and the desired behavior of the early child was ranked at the lowest level ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.79).

Part 2: Factors affecting participative management on the academic and activity (based on the curriculum of the child development centers under Bandu Sub- District Municipality in Muang district, Chiang Rai province) in general, appeared at the high level. In regard to considered in each item, the office supply was ranked at the highest level ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.69) while the management was ranked at the lowest level ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.71).

Part 3: The guidelines for participative management of guardians on the academic and activity based on the curriculum of the child development centers (under Bandu Sub- District Municipality in Muang district, Chiang Rai province) the findings revealed as follows:

1. In planning step (Plan), the survey on the need of guardians, students, teachers and the committee of child development centers, including the meeting for brainstorming the opinion to plan for the management on the curriculum development relevant to society, culture and local wisdom and on the participative management of guardians on the academic and activity based on the curriculum of the child development centers should be done.

2. In implementation step (Do), the establishment on the understanding between guardians, administrators and the committee of child development centers should be done to find out the guidelines to develop and to make the curriculum with the participation of all sectors. The way of life and the local wisdom of the community should be considered and encouraged to develop curriculum for the appropriate learning and the support for the guardians to bring up their children by using the local wisdom, eating safe, clean and natural food and play local toys should be done. Moreover, the knowledge on the desired characteristics and 10 National Health Commandments should be provided to guardians for the collaboration between school and guardians on the support children to have a desired characteristics and to be healthy. The age level characteristics should be informed to parents in order increase understanding and co operational work for the child s' development center properly.

3. In the examination step (Check), the monitoring and evaluation on the

participative management of guardians on the academic and activity based on the curriculum of the child development centers and the publication on the result of the evaluation should be implemented.

4. In the improvement step (Act), the participative management of guardians on the academic and activity based on the curriculum of the child development centers should be revised

Besides, the guardians should be the committee of child development centers to gain more knowledge and understanding on academic and activity based on the curriculum of the child development centers.

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแนวพระราชดำริเกี่ยวกับความหมายของการศึกษาไว้ว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนา ประเทศก็ย่อมทำได้สะดวก รวดเร็ว ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว” การศึกษาเป็นกระบวนการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยการเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นการเรียนรู้ของบุคคลและสังคมการถ่ายทอดความรู้การฝึกอบรมการสืบสานทางวัฒนธรรม รวมถึงการสร้างความก้าวหน้าของวิชาการ เพราะงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และ การมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 1)

ทั้งนี้ การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ในฐานะที่เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการในการใช้กำลังของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน คือ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ถ้าประเทศใดประชากรมีการศึกษาสูง ประเทศนั้นก็จะมีกำลังคนที่มีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มรายได้ต่อบุคคลให้สูงขึ้น การจัดการศึกษาที่ดีจะต้องคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ทั้งนี้ เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความคิด ความรู้สึก บุคลิกภาพ และความสนใจ ดังนั้น การศึกษามีได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับความถนัดทางการเรียนของแต่ละบุคคล รวมทั้งองค์ประกอบต่างๆ เช่น สถานภาพทางสังคม บุคลิกภาพ ความสนใจ และพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออก อันเนื่องมาจากความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อเจตคติ ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ตลอดจนการปรับตัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (นรินทร์ สังข์รักษา, 2552 : 2)

การบริหาร หมายถึง การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานใดๆ ของหน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับ คน สิ่งของ และหน่วยงาน โดยครอบคลุมเรื่องต่างๆ เช่น การบริหารคน (Man)

การบริหารเงิน (Money) การบริหารวัสดุอุปกรณ์ (Material) การบริหารงานทั่วไป (Management) การบริหารการให้บริการประชาชน (Market) การบริหารคุณธรรม (Morality) การบริหารข้อมูลข่าวสาร (Message) การบริหารเวลา (Minute) และการบริหารการวัดผล(Measurement) เช่นนี้ เป็นการนำ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหาร” ที่เรียกว่า 9M แต่ละตัวมาเป็นแนวทางในการให้ความหมาย การบริหารโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน (SBM) เป็นแนวคิดในการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานราชการในท้องถิ่น หน่วยงานเอกชนรวมถึงชุมชนอันเป็นที่ตั้งของโรงเรียน ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในการจัดการศึกษา ตามแนวคิดของ Alex F. Osborne (1957 : 2) เพื่อร่วมกันในการตัดสินใจวางแผนหรือกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศึกษา ให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการจัดหาหรือระดมทรัพยากรในการบริหารโรงเรียน (4 M) เพื่อนำมาสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ผลลัพธ์ที่คุณภาพ คือ คน (Man) ได้แก่ การจัดหาครูหรือวิทยากรภายนอกเพื่อให้ความรู้เสริมในส่วนที่โรงเรียนขาดแคลนแก่นักเรียน รวมถึงการระดมการมีส่วนร่วมของคนในด้านความคิดและแรงงาน งบประมาณ (Money) ได้แก่ การระดมเงินทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ วัสดุและอุปกรณ์ (Materials) ได้แก่ การระดมหรือจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน และการบริหารจัดการศึกษา (Management) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน การติดตามงานและการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการสถานศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553 : 5)

งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และ การมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

จากรายงานบันทึกสถิติศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลบ้านดู่ ประสบปัญหาการพัฒนาการของเด็กที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานอันเนื่องมาจากสาเหตุเด็กขาดเรียนบ่อย จากสถิติการมาเรียนของเด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ในปีการศึกษา 2555 - 2556 ที่ผ่านมา เด็กขาดเรียนคิดเป็นร้อยละ 30 ซึ่งการขาดเรียนของเด็กในระดับปฐมวัยมีหลายสาเหตุ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพของตัวเด็ก พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ ปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวของเด็กที่พ่อแม่แยกทางกัน หรือย้ายที่อยู่ตามผู้ปกครอง และปัญหาที่เกิดจากทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาของเด็กในระดับปฐมวัย ไม่ให้ความสำคัญ ในการส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลบ้านดู่, 2556 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) และจากผลการประเมินพัฒนาการเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ในปีการศึกษา 2556 ที่ผ่านมา พบว่า เด็กมีพัฒนาการล่าช้า ไม่เป็นไปตามวัยซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเด็กที่ขาดเรียนบ่อย ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุที่ส่งผลให้การพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กเป็นไปอย่างล่าช้า ขาดการต่อเนื่อง และการพัฒนาการของเด็กต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งเป็นปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข เด็กเหล่านี้อยู่ในช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุกๆ ช่วงอายุ และเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม

ที่สุดสำหรับการปฏิรูพื้นฐานทักษะต่างๆ ให้แก่เด็ก เพื่อมีความพร้อมในการพัฒนาการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานต่อไป (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลบ้านดู่, 2556 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษาในฐานะครูผู้ดูแลเด็ก มีความสนใจในการวิจัยแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานด้านการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. รู้สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
2. ได้ปัจจัยการบริหารจัดการงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
3. ได้แนวทางในการบริหารจัดการงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา
 - 1.1 งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ. 2553 (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553 : 27-46) มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร คือ
 - 1.1.1 ด้านบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้สอดคล้องกับ สังคม วัฒนธรรม และ
 - 1.1.2 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย
 - 1.1.3 ด้านคุณลักษณะตามวัย
 - 1.1.4 ด้านการจัดประสบการณ์

1.1.5 ด้านการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

1.2 หลักการและทฤษฎีวงล้อเดมมิ่ง P D C A (Plan, Do, Check and Act)

2. ประชากรประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ

2.1 ผู้ปกครองเด็กที่ศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 100 คน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

คำถามการวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่องานวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย คือ ผู้ปกครองเด็กที่มีเด็กศึกษาอยู่ในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 100 คน ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้ศึกษาสร้างได้ขึ้นเองและนำไปใช้กับผู้ปกครอง เพื่อศึกษา สภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย

1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

1.2 ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย เป็นแบบ (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะด้วยภาพรวมเกี่ยวกับสภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย เป็นแบบปลายเปิด

การรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจาก คณะครุศาสตร์ ถึงนายกเทศบาลเทศมนตรีตำบลบ้านดู่ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ขอนหนังสือจากเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย ถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด เทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยนี้จะประมวลผลในการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม
วิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. วิเคราะห์สภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เสนอในรูปแบบตาราง แล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลดังนี้ การ
แปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 : 25) ระดับมากที่สุด
มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปและอธิบายผล

คำถามการวิจัยที่ 2. เพื่อศึกษาปัจจัย ที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครอง ต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงราย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย คือ ผู้ปกครองเด็กที่มีเด็กศึกษาอยู่ในศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 100 คน
ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง นำไปใช้กับผู้ปกครองเพื่อศึกษาสภาพ
การบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ
อายุ ระดับการศึกษา

1.2 ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรม
ตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นแบบ
Rating Scale 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะโดยภาพรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้
ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงราย เป็นแบบปลายเปิด

การรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล
บ้านดู่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ขอนหนังสือจาก เทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด
เทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วจำแนกแบบสอบถาม
โดยการคัดแยกสรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยนี้จะประมวลผลในการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) สภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ
ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
วิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. วิเคราะห์สภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เสนอในรูปแบบตารางแล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลดังนี้ การแปล
ผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 : 25) อยู่ในระดับมาก
ที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปและอธิบายผล

คำถามการวิจัยที่ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและ
กิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ผู้
อำนวยการกองศึกษา/นักวิชาการ จำนวน 1 คน นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 1 คน ครู/บุคลากร
ทางการศึกษา จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1 คน รวม
ทั้งสิ้น จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสัมภาษณ์

การรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาล
ตำบลบ้านดู่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ถึง ผู้บริหาร ผู้อำนวยการกอง
การศึกษา/นักวิชาการ นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ ครู/บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการ
สถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

3. ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับจำแนก แบบสัมภาษณ์เชิง
ลึก โดยการคัดแยกสรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์เชิงลึก

2. อธิบายสรุปข้อมูล โดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) การตีความสร้างข้อสรุป
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมมีระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านการบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.17 รายการที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.03

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ที่สอดคล้องกับการบริหารงาน ในภาพรวมมีระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.22 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าสูงสุด คือ การบริหารวัสดุในสำนักงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.25 รายการที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.18

ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการ ศึกษาพบว่า

1. ขั้นตอนการวางแผน (Plan)

1.1 สำรวจความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา

1.2 ประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อวางแผนการจัดการและการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.3 วางแผนการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Do)

2.1 สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการ สถานศึกษา เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนา ดำเนินการจัดทำหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นักเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา

2.2 ให้ความสำคัญกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน รวมถึงภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2.3 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเลี้ยงดูเด็กโดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่น กินอาหารตามธรรมชาติที่สะอาดปลอดภัย เล่นของเล่นที่เกิดจากภูมิปัญญาของท้องถิ่น

2.4 ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยและบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการแก่ผู้ปกครองเพื่อให้มีการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนในการส่งเสริมเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมถึงให้ความรู้ในด้านอนามัยและโรคติดต่อเพื่อให้เด็กมีอนามัยที่ดี

2.5 ชี้แจงคุณลักษณะตามวัยของเด็กให้พ่อแม่ได้เข้าใจเพื่อร่วมกันในการพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ

3. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)

3.1 การติดตามและประเมินผลการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2 การประชาสัมพันธ์ผลการประเมินการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Act)

4.1 มีการปรับปรุงการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ มีความรู้และเข้าใจในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรร่วมกัน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมมีระดับ มาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านการบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รายการที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ ศรีบุญเรือง (2548 : 45) ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอสันทรายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 2 สันทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 82 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม 3 ตอน ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายในคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 4 ด้าน และแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ความถี่และร้อยละ ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายในคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 4 ด้าน คือ ด้านงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่สำคัญที่สุด คือ การส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ด้านงานวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ด้านงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ได้แก่ ด้านงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สำคัญที่สุด คือควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพของสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ ควรวิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อศึกษาศักยภาพในการเรียนรู้ ออกแบบการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ควรกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่สำคัญที่สุด คือ ควรกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัด และเป้าหมายความสำเร็จของตัวชี้วัดและมาตรฐานของสถานศึกษาให้ชัดเจน

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย ที่สอดคล้องกับการบริหารงาน ในภาพรวมมีระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.22 มีค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน เท่ากับ 0.70 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าสูงสุด คือ การบริหารวัสดุในสำนักงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.25 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69 รายการที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.18 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.71 ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวัญชนก กุลชะโมรินทร์ (2557 : 81) การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการพัฒนาการจัดการจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ และ 2) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขต อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และความถี่ ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาโดยรวมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ($\mu = 2.22$) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\mu = 2.27$) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\mu = 2.17$) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ($\mu = 2.57$) 2) แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียงความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 2.1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรตั้งงบประมาณส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการและจัดสรรครูผู้ดูแลเด็กให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน 2.2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีสถานที่จอดรถรับ-ส่งเด็กเล็กที่สะดวกปลอดภัยอีกทั้งต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย 2.3) คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง และ 2.4) ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญ

เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า

1. ขั้นตอนการวางแผน (Plan)

1.1 สสำรวจความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา

1.2 ประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อวางแผนการจัดการและการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.3 วางแผนการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Do)

2.1 สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการ สถานศึกษา เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนา

2.2 จัดทำหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นักเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา

2.3 ให้ความสำคัญกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน รวมถึงภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2.4 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเลี้ยงดูเด็กโดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ให้กินอาหารตามธรรมชาติที่ สะอาด ปลอดภัย เล่นของเล่นที่เกิดจากภูมิปัญญาของท้องถิ่น

2.5 ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยและบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการ แก่ผู้ปกครองเพื่อให้มีการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนในการส่งเสริมเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ รวมถึงให้ความรู้ในด้านอนามัยและโรคติดต่อเพื่อให้เด็กมีอนามัยที่ดี

2.6 ชี้แจงคุณลักษณะตามวัยของเด็กให้พ่อแม่ได้เข้าใจเพื่อร่วมกันในการพัฒนาและส่งเสริม พัฒนาการด้านต่างๆ

3. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)

3.1 การติดตามและประเมินผลการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการ และ กิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2 การประชาสัมพันธ์ผลการประเมินการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Act)

4.1 มีการปรับปรุงการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรม ตาม หลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความรู้ และเข้าใจในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรร่วมกันโดยงานที่ศึกษาได้สอดคล้องกับงาน วิจัยของ สมศักดิ์

บุญสาธ (2554 : 132) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้าน ถ้ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน บ้านถ้ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา แนวทาง แก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มประชากร ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 160 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทาง สถิติหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผล การศึกษาสรุปได้ดังนี้

สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้ำ โดยภาพรวมมีสภาพการ ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุดได้แก่ ด้าน กิจกรรมนักเรียน (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.06) รองลงมาได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.99) และ ด้านที่มีสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด ได้แก่ด้านวิชาการ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.97)

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านวิชาการ อาทิ การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการวางแผนการจัดทำ หลักสูตรหรือการพัฒนาหลักสูตร และโรงเรียนควรดึงเอาทรัพยากรบุคคลในชุมชนที่มีความรู้ หรือบุคคลที่ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนให้มากขึ้น อาทิ การเข้าร่วมเป็นกรรมการสถาน ศึกษา หรือกรรมการที่ปรึกษา เพื่อให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนเป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรวางแผนการใช้งบประมาณในการ ส่งเสริมการพัฒนากิจการบริการการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ควรพัฒนาศึกษาหาแนวทางใหม่ๆ ในการบริหาร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. ผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ควรศึกษาแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ
4. ครูผู้ดูแลเด็กควรศึกษา พัฒนา หาความรู้ และหาแนวทางการบริการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ใหม่ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการบริการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเจาะจงเฉพาะแต่ละด้าน คือ ด้านบุคลากร อาคารสถานที่ ด้านวิชาการ และด้านการมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
2. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบความสำเร็จของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่องานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความสำเร็จเหมือนกัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย. (2553). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อำนวยการฯ ดินแดน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ขวัญชนก กุลชะโมรินทร์. (2557). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนากิจการบริการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอสหสันต์ จังหวัดกาฬสินธุ์. **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม**, 4(1), 79-85.
- นรินทร์ สังข์รักษา. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพแห่งตนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประเสริฐ ศรีบุญเรือง. (2548). **ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในอำเภอสันทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2**. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลบ้านดู่. (2556). **บันทึกสถิติการมาเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**. เชียงราย: สังกัดเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย.
- Alex Faickney Osborn. (1957). **Applied Imagination**. New York: Charles Scribner.